

UUNO KLAMIN RAHASTO

Säveltäjän tuki Kymenlaakson kulttuuritoiminnalle

Rahasto perustuu rouva Toini Klammin (10.1.1908–15.9.1976) testamenttilahjoitukseen miehensä, Suomen Akatemian jäsenen ja säveltäjä Uuno Klammin (20.9.1900–29.5.1961) muiston kunnioittamiseksi. Testamenttilahjoituksella Kymenlaakson rahasto sai kaikki Uuno Klammin teosten tekijänoikeudet. Rahasto tukee Kymenlaakson kultturitoimintaa.

Uuno Kalervo Klami syntyi Virolahden Klamilassa kauppias Anton Klammin ja Amalia o.s. Korpelan esikoisena. Isä ja pikkusisko Vieno kuolivat keuhkotautiin Uunon ollessa nelivuotias. Klammin molemmat vanhemmat olivat musikaalisia, ja myös Uuno opetteli lapsena itseksensä soittamaan viulua, pianoa ja kitaraa. Käytyään Klamilan kansakoulun hän opiskeli Helsingin musiikkiopistossa 1915–1917. Jäätyään orvoksi 15-vuotiaana hän elätti itseään kahvila- ja elokuvapiianistina. Klami osallistui valkoisten riveissä niin Suomen kuin Viron sisällissotiin ja Aunuksen retkeen, minkä jälkeen opinnot musiikkiopistossa jatkuivat Erkki Melartinin oppilaana vuoteen 1924 asti. Klami teki opintomatkat Pariisiin 1924–1925 ja Wieniin 1928–1929, ja opetti sen jälkeen Sivistysjärjestöjen kansankonservatoriossa 1928–1932. Uuno Klami osallistui talvisotaan ja jatkosodan alkuun.

Uuno Klami avioitui Toini Eeva Nykäsen kanssa 1932. Avioliitto oli lapseton, ja Klamit asuivat taiteilijakoti Lallukassa 1933–1959. Puolisoista Uuno Klami oli syrjäänvetäytyvä ja hiljainen, Toini Klami vilkas ja seurallinen.

1930-luvun taitteessa Uuno Klammin maine säveltäjänä vakiintui. Monet hänen teoksistaan liittyvät aihepiiriltään Kalevalaan, ja tunnetuin niistä on viisiosainen sinfoniaorkesterille sävelletty Kalevala-sarja, jota Klami luonnosteli jo 1930-luvulla. Lopullinen versio valmistui 1943. Teoksen osat ovat Maan luominen, Kevään oras, Terhenniemi, Lemminkäisen kehtolaulu ja Sammon taonta. Orkesteriteos Lemminkäisen seikkailut saarella (1934) ja barito-

Uuno ja Toini Klami. Kuva: Museovirasto

nille, mieskuorolle ja orkesterille sävelletty Vipusessa käynti (1938) täydentävät sarjaa. Myös kesken-eräiseksi jäänyt baletti Pyörteitä (1957–1961) sivusi samaa aihepiiriä. Klami sai vaikutteita ranskalaisen säveltäjien ja Igor Stravinskyn teoksista, ja hänen töilleen on ominaista Ravel-tyylinen hienostuneisuus ja säkenöivä orkestraatio. Teoksissa on myös maanläheistä huumoria.

Tunnettuihin teoksiin kuuluvat vielä oratorio

Psalmus ja musiikki elokuvaan Ne 45 000, Jumalan myrsky ja Yli rajan.

Tärkeä innoituksen lähde Klamille oli meri, jonka äärellä Virolahden-huvilallaan hän vietti useimmat kesänsä. Hänelle ominaista kotiseuturakkautta ilmenee monissa teoksissa, kuten Karjalaisessa rapsodiassa (1927), Kymenlaakson laulussa (1934), baritonille ja orkesterille sävelletyissä Laulussa Kuujärvestä (1956) ja orkesteriteosten alkusoitoissa.

Uuno Klami oli Suomen Säveltäjät ry:n johtokunnan jäsen 1945–1947 ja Suomen Nykymusiikkiseuran (1949) perustajajäsen. Hän toimi myös pitkään Uuden Suomen ja Helsingin Sanomien musiikkikriitikkona. Vuonna 1959 hänet nimitettiin Suomen Akatemian säveltaiteen akateemikoksi. Klamilan kirkon pihalla on hänen patsaansa.

Osuuskunta Sigillum/Heli Teittinen

Kymenlaakson rahasto perustettiin vuonna 1960, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto jakaa apurahoja ja palkintoja kymenlaaksolaisille tieteen- ja taiteenharjoittajille Kymenlaaksossa suoritettavaa tai Kymenlaaksoon kohdistuvaa tieteellistä tai taiteellista työtä varten. Lisätietoa www.skr.fi/ky